

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران

معاونت آموزشی

دستورالعمل داخلی پایان نامه

دانشجویان مقطع دکتری تخصصی (Ph.D)

مصوب شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی

مورخ ۹۷/۸/۲۹

تهیه و تدوین:

مدیریت امور آموزشی و تحصیلات تکمیلی

اداره تحصیلات تکمیلی

این دستورالعمل در صورت دریافت پیشنهادات موثر در جهت تکمیل آن (پس از تایید کمیته مربوطه) قابل ویرایش به صورت سالانه خواهد بود.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۳	مقدمه
۴	دستورالعمل داخلی پایان نامه دانشجویان دوره دکتری تخصصی (Ph.D)
۴	نحوه انتخاب استاد راهنمای پژوهشی
۴	زمان تعیین عنوان پایان نامه
۵	انتخاب و تصویب عنوان پایان نامه
۵	تغییر عنوان پایان نامه
۵	تعیین استاد مشاور
۵	تغییر استاد راهنما و مشاور (فقط در مواردخاص)
۵	تدوین و دفاع از پروپوزال
۶	تدوین پایان نامه
۶	برگزاری جلسه پیش دفاع
۷	کسب مجوز دفاع از پایان نامه
۸	برگزاری جلسه دفاع از پایان نامه
۸	مراحل بعد از دفاع
۸	مهلت دفاع از پایان نامه
۹	ارزشیابی و نمره‌دهی مقاله پایان نامه
۱۰	جنبه‌های اخلاق در پژوهش

مقدمه:

دانشجوی گرامی:

اینک که به یاری خداوند متعال با گذراندن مراحل آموزشی قصد تدوین و نگارش پروپوزال و پایان‌نامه تحصیلی خود را دارید به شما توصیه می‌شود در آغاز تحصیل، علاوه بر مطالعه این دستورالعمل حتماً یک‌بار با دقت آئین‌نامه آموزشی مربوط به دوره تحصیلی دکتری تخصصی (Ph.D) مصوب سی و پنجمین جلسه مورخ ۸۶/۸/۲۹ شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی را از طریق سایت معاونت آموزشی دانشگاه با آدرس <http://meapg.iuums.ac.ir/page/6689/> مطالعه نمایید تا از حقوق و وظایف خود آگاه شوید.

این دستورالعمل به شیوه ساده‌ای نگاشته شده و می‌تواند شما را تا تدوین کامل پروپوزال و پایان‌نامه همراهی کند. پایان‌نامه به عنوان بخشی از فعالیت‌های لازم برای اخذ درجه در رشته و مقطع تحصیلی مربوطه می‌باشد که شامل شناسایی، طرح مسئله علمی، بیان فرضیه، هدف، روش تحقیق، مراحل تحقیق، بحث و نتیجه‌گیری است؛ بنابراین بایستی به‌طور منطقی و علمی نگاشته شود. یکی از دلایل تهیه این دستورالعمل، هدایت دانشجو در کل مسیر مرحله پژوهشی و انجام پایان‌نامه تحصیلی مقطع تحصیلی دکترا است. لازم است دانشجویان پایان‌نامه خود را به زبان فارسی تنظیم کنند. پایان‌نامه‌ای که از استانداردهای تعیین شده برخوردار نباشد، مورد قبول دانشگاه قرار نخواهد گرفت.

دستور العمل داخلی پایان نامه دانشجویان دوره دکتری تخصصی (Ph.D)

۱) نحوه انتخاب استاد راهنمای پژوهشی:

- ۱.۱. در مرحله پژوهشی علاوه بر استاد راهنمای تحصیلی جهت راهنمایی در فعالیتهای پژوهشی و تدوین پایان نامه استاد راهنمای پژوهشی انتخاب می شود.
- ۲.۱. استاد راهنمای پژوهشی به تقاضای دانشجو، موافقت استاد، تایید گروه و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده انتخاب خواهد شد.
- ۳.۱. دانشجو لازم است از ابتدای نیمسال دوم تحصیلی تا حداکثر پایان نیمسال سوم استاد راهنمای پژوهشی خود را انتخاب نماید.
- ۴.۱. انتخاب استاد راهنمای تحصیلی به عنوان استاد راهنمای پژوهشی بلامانع می باشد.
- ۵.۱. در موارد استثنایی به پیشنهاد گروه و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، انتخاب بیش از یک نفر به عنوان استاد راهنمای پژوهشی بلامانع است.
- ۶.۱. استاد راهنمای پژوهشی اول ترجیحاً باید از بین استادان داخل گروه آموزشی انتخاب شود. انتخاب استاد راهنمای پژوهشی دوم مشروط به داشتن شرایط لازم از میان اعضای هیات علمی خارج از گروه و دانشگاه محل تحصیل دانشجو بلامانع است.
- ۷.۱. دانشجو موظف است قبل از هماهنگی با استادان راهنما و مشاور با مراجعه به گروه آموزشی از تعداد پایان نامه های تحت راهنمایی و مشاوره ایشان اطلاع حاصل نماید.
- ۸.۱. مدیر گروه یا نماینده تحصیلات تکمیلی گروه می تواند در بدو ورود دانشجویان جدید اطلاعات جامعی از آنها مشتمل بر سوابق آموزشی و پژوهشی دریافت نموده و در اختیار اعضای هیات علمی گروه قرار دهد.
- ۹.۱. گروه های آموزشی باید به منظور کمک به دانشجویان قبل از تصمیم گیری در زمینه بررسی حیطه علمی و علائق پژوهشی اساتید، اطلاعات لازم را در زمینه سوابق آموزشی و پژوهشی اعضای هیات علمی در سایت گروه قرار دهند.

۲) زمان تعیین عنوان پایان نامه:

- ۱.۲. دانشجو باید در مدت زمان محدود به آغاز نیمسال دوم و پایان نیمسال چهارم، عنوان پایان نامه خود را در قالب طرح پیشنهادی با نظر استاد راهنمای پژوهشی مشخص و به تصویب گروه و شورای تحصیلات تکمیلی/ شورای پژوهش دانشکده برساند.
- ۲.۲. عدم ثبت عنوان پایان نامه در مهلت مقرر به منزله انصراف دانشجو از تحصیل تلقی شده و موجب سلب ادامه تحصیل می گردد.
- ۳.۲. دانشجو موظف است پس از انتخاب واحد پایان نامه تا زمانی که آن را به پایان نرسانیده است براساس تقویم دانشگاهی در نیمسال های بعدی نیز ثبت نام نماید. با این حال نمره پایان نامه در آخرین نیمسال تحصیلی وارد کارنامه خواهد شد.

۳) انتخاب و تصویب عنوان پایان نامه:

- ۱.۳. لازم است دانشجو برای پیدا کردن عنوان پایان نامه با استاد راهنمای خود مشورت نماید. دانشجو برای اطلاع از پایان نامه های پیشین دانشکده و گروه می تواند به کتابخانه دانشکده/ دانشگاه یا وبسایت آنها مراجعه نماید.

۲.۳. عنوان پایان‌نامه می‌تواند با توجه به معیارهایی مانند نیاز جامعه، کاربردی بودن، موضوعات روز و زمینه تحقیقاتی اساتید گروه با تایید گروه آموزشی انتخاب شود.

۳.۳. عنوان پیشنهادی در قالب یک پیش‌پروپوزال و حداکثر در دو صفحه به گروه ارائه می‌شود. پیش‌پروپوزال باید شامل عنوان دقیق بوده و بیان مسئله و اهداف، بررسی متون اولیه، روش اجرای مختصر و نوآوری موضوع در آن درج شده باشد و به تایید استاد راهنما رسیده باشد.

۴.۳. دانشجوی موظف است به‌منظور اطمینان از تکراری نبودن عنوان پایان‌نامه به سایت پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران با آدرس irandoc.ac.ir و همچنین به سامانه پایان‌نامه‌های وزارت بهداشت با آدرس Thesis.research.ac.ir مراجعه و نسبت به دریافت پیشینه پژوهش اقدام نماید.

۵.۳. در صورت تایید پیش‌پروپوزال در گروه که به منزله تایید عنوان است، دانشجوی حداکثر تا سه ماه بعد می‌تواند مراحل نگارش پروپوزال خود را به انجام رساند.

۴) تغییر عنوان پایان‌نامه در صورت لزوم:

۱.۴. در موارد استثنایی حداکثر تا دو ماه پس از ثبت عنوان پایان‌نامه و فقط یک بار با ذکر دلایل منطقی از طرف استاد راهنما و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده دانشجوی می‌تواند عنوان پایان‌نامه را تغییر دهد. لازم است مجدداً تمام مراحل تایید عنوان و پروپوزال جدید را حداکثر تا شش ماه طی نماید.

۵) تعیین استاد مشاور:

۱.۵. به پیشنهاد استاد راهنمای پژوهشی و تایید گروه آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده یک تا سه نفر از اعضای هیات علمی و یا از صاحب‌نظران و محققان برجسته به عنوان استاد مشاور تعیین می‌شود.

۶) تغییر استاد راهنما و مشاور (فقط در موارد خاص):

۱.۶. تغییر استاد راهنما یک بار و فقط در موارد خاص امکان پذیر است و این تغییر باید با موافقت طرفین و با ذکر دلایل کافی و تایید گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده صورت گیرد.

۲.۶. چنانچه استاد راهنما در مقطع خاصی (بیش از دو پنجم مدت زمان اجرای پایان‌نامه) با ارائه دلایل منطقی به گروه آموزشی، امکان هدایت دانشجوی را نداشته باشد، گروه باید مراتب را به صورت کتبی جهت تصمیم‌گیری در خصوص تغییر استاد راهنما به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده منعکس نماید.

۳.۶. تغییر استاد مشاور فقط یک بار و بنا به پیشنهاد استاد راهنما و موافقت کتبی استاد مشاور و با ذکر دلایل کافی و پس از تایید گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده انجام می‌پذیرد.

۷) تدوین و دفاع از پروپوزال:

۱.۷. دانشجوی موظف است پس از تایید عنوان پایان‌نامه، پروپوزال خود را حداکثر ظرف مدت سه ماه زیر نظر استاد راهنما و استاد مشاور در فرم مخصوص پروپوزال (که در سایت دانشکده بارگذاری شده) تدوین و ارائه نماید. در صورت عدم رعایت زمان تعیین شده، تصمیم‌گیری در مورد ادامه روند کار با استاد راهنما خواهد بود.

- ۲.۷. دانشجویان لازم است پروپوزال تدوین شده را که به تایید و امضای استاد راهنما رسیده به گروه تحویل دهد و در زمان مقرر از پروپوزال خود در گروه دفاع نماید.
- ۳.۷. پروپوزال دانشجویان هنگام دفاع در گروه آموزشی مورد بررسی قرار خواهد گرفت و در صورت تایید جهت تصویب به شورای تحصیلات تکمیلی/ شورای پژوهش دانشکده ارجاع خواهد شد.
- ۴.۷. چنانچه پروپوزال دانشجویان پس از بررسی از نظر اعضای گروه نیاز به بازنگری داشته باشد به دانشجویان بازگردانده می شود تا وی نسبت به رفع نواقص و انجام اصلاحات ضروری زیر نظر اساتید راهنما و مشاور اقدام نماید.
- ۵.۷. تصویب نهایی پروپوزال در شورای تحصیلات تکمیلی/ شورای پژوهش دانشکده صورت می گیرد که پس از این مرحله، مندرجات پروپوزال در پژوهشیار استاد راهنما ثبت و کد پایان نامه صادر می گردد.
- ۶.۷. چنانچه پروپوزال از نظر شورای تحصیلات تکمیلی/ شورای پژوهش دانشکده نیاز به بازنگری داشته باشد به منظور انجام اصلاحات به دانشجویان بازگردانده می شود تا حداکثر ظرف یک ماه نسبت به انجام اصلاحات زیر نظر اساتید راهنما و مشاور اقدام نماید.
- ۷.۷. در صورت عدم تحویل پروپوزال در زمان مقرر مسئولیت کار متوجه دانشجویان خواهد بود و عذری در خصوص نبود آگاهی و عدم اطلاع رسانی مناسب در این خصوص پذیرفته نیست.
- ۸.۷. شرکت در آزمون جامع پس از تایید نهایی پروپوزال دانشجویان در شورای تحصیلات تکمیلی/ شورای پژوهش دانشکده میسر می باشد.

۸) تدوین پایان نامه:

- ۱.۸. فصول پایان نامه باید طبق چارچوب نگارش پایان نامه (که در سایت دانشکده بارگذاری شده) با نظارت اساتید راهنما و مشاور تدوین گردد.
- ۲.۸. زمان دفاع از پایان نامه بایستی حداقل یک سال از زمان ثبت نام و اخذ واحد پایان نامه گذشته باشد.
- ۳.۸. ثبت نام و اخذ واحد پایان نامه و تدوین آن در مرحله پژوهشی، پس از اعلام قبولی دانشجویان در امتحان جامع صورت می گیرد.

۹) برگزاری جلسه پیش دفاع پایان نامه:

- ۱.۹. دانشجویان لازم است قبل از اقدام به پیش دفاع، اطمینان حاصل کنند که پرونده آموزشی وی ناقص نیست و گذرانیدن دروس پیش نیاز و اصلی خود طبق سرفصل را به تایید اداره آموزش و مدیر گروه برساند.
- ۲.۹. دانشجویان باید قبل از اقدام به پیش دفاع خود، حداقل در ۵ جلسه دفاع سایر دانشجویان شرکت نموده و تایید حضور در جلسات را در اختیار داشته باشد.
- ۳.۹. دانشجویان باید آخرین نسخه مجوز پیش دفاع را از واحد آموزش/ سایت دانشکده اخذ و مراحل اداری آن را انجام دهد.
- ۴.۹. دانشجویان باید مدارک لازم ذیل را جهت کسب مجوز پیش دفاع به اداره آموزش دانشکده تحویل دهد.
- ✓ فرم های تایید شده چاپ/ پذیرش مقالات در نشریات معتبر از سوی مسئول علم سنجی/ معاونت پژوهشی دانشکده و چاپ یا گواهی پذیرش (Acceptance) دو مقاله در مجلات نمایه شده در ISI و Pubmed جهت صدور مجوز پیش دفاع مطابق با معیارهای شورای تحصیلات تکمیلی/ شورای پژوهش دانشکده (رجوع به بند ۱۴ همین دستورالعمل)

✓ فرم تکمیل شده درخواست پیش‌دفاع و تاییدیه استاد راهنما مبنی بر آمادگی دانشجوی امضای اساتید راهنما و مشاور
✓ تنظیم متن پایان‌نامه طبق شیوه‌نامه نگارش پایان‌نامه دانشکده
✓ با توجه به اهمیت و ضرورت مقابله با موارد احتمالی فریب‌کاری و سرقت ادبی در انتشارات، اساتید راهنما و مشاور از صحت مطالب در انتشار نتایج پایان‌نامه دانشجوی اطمینان حاصل می‌نمایند. هر زمان که مشخص شود مقاله تهیه شده یا منتشر شده توسط دانشجوی مشمول عدم رعایت جنبه‌های اخلاق در پژوهش است، دانشجو نمی‌تواند از پایان‌نامه خود دفاع نماید و جهت برخورد قانونی به مراجع مربوطه در دانشگاه معرفی می‌گردد.

۵.۹. دانشجو لازم است پس از صدور مجوز پیش‌دفاع، فرم انتخاب داور یا داوران را از گروه/ معاونت پژوهشی یا وبسایت دانشکده اخذ و آن را به مدیر گروه مربوطه جهت تعیین استاد یا اساتید داور ارائه دهد.

۶.۹. اسامی داوران پیشنهادی با نظر اعضا و مدیر گروه آموزشی و انتخاب نهایی دو داور داخل و دو داور خارج با تایید شورای تحصیلات تکمیلی/ شورای پژوهش دانشکده اعلام می‌گردد.

۷.۹. دانشجو موظف است نسخه چاپی یا فایل الکترونیک پروپوزال و پایان‌نامه خود را در اختیار اساتید راهنما، مشاور و داور قرار دهد.

۸.۹. جلسه پیش‌دفاع حداقل یک ماه پس از صدور مجوز شورای تحصیلات تکمیلی/ شورای پژوهشی دانشکده برگزار می‌شود.

۹.۹. دانشجو موظف است تاریخ و زمان پیش‌دفاع خود را ابتدا با اساتید داور و سپس با استادان راهنما و مشاور هماهنگ کند و آن را به دفتر آموزش/ پژوهش اطلاع دهد.

۱۰.۹. دانشجو باید صورتجلسه پیش‌دفاع را پس از تکمیل در جلسه پیش‌دفاع و تایید اساتید حاضر در جلسه به آموزش دانشکده تحویل دهد.

۱۱.۹. لازم است در جلسه پیش‌دفاع از هیات داوران پیشنهادی دعوت شود.

۱۲.۹. گروه باید پس از جلسه پیش‌دفاع و تایید انجام اصلاحات توسط استاد راهنما، درخواست برگزاری جلسه دفاع را با ترکیب هیات داوران پیشنهادی به آموزش دانشکده ارائه نماید.

۱۳.۹. در صورتی که در جلسه پیش‌دفاع، پایان‌نامه تایید نگردد، برگزاری جلسه پیش‌دفاع برای صدور مجوز دفاع فقط یک بار تکرار می‌شود. در صورت عدم تایید در بار دوم ادامه کار دانشجوی تابع تصمیمات متخذه از سوی شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه می‌باشد.

۱۴.۹. در صورت تایید پایان‌نامه در جلسه پیش‌دفاع، دانشجو باید با رعایت سقف مدت مجاز دوره و سایر مقررات آموزشی دانشگاه، از پایان‌نامه خود دفاع نماید.

۱۰) کسب مجوز دفاع از پایان‌نامه:

۱۱.۱۰. دانشجو می‌تواند حداقل ۱۵ روز پس از برگزاری جلسه پیش‌دفاع و انجام اصلاحات پیشنهادی مورد نظر اساتید راهنما، مشاور و داور و کسب تاییدیه ایشان از پایان‌نامه خود دفاع کند.

۱۱) برگزاری جلسه دفاع از پایان نامه:

- ۱.۱۱. دانشجوی موظف است نسخه چاپی یا فایل الکترونیک پروپوزال و پایان نامه اصلاحی خود را حداقل ۱۰ روز قبل از جلسه دفاع در اختیار اساتید راهنما، مشاور و داور قرار دهد.
- ۲.۱۱. دانشجوی باید تاریخ و زمان دفاع خود را ابتدا با اساتید داور و سپس استادان راهنما و مشاور انتخاب و با هماهنگی دفتر آموزش / پژوهش دانشکده تعیین نماید.
- ۳.۱۱. زمان و مکان برگزاری جلسه دفاع باید حداقل یک هفته قبل از موعد مقرر و با اعلام کتبی به وسیله مسئولین دانشکده به اطلاع اساتید راهنما، مشاور و داور برسد. زمان و مکان برگزاری جلسه دفاع از طریق درج آگهی در تابلو اعلانات دانشکده، گروه و محل برگزاری جلسه باید توسط مسئول مربوطه به اطلاع عموم برسد.
- ۴.۱۱. جلسه دفاع با ریاست استاد راهنمای پژوهشی تشکیل و با حضور ناظر شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، دانشجوی، استادان راهنما و مشاور و نماینده معاونت آموزشی دانشگاه و حداقل دو تن دیگر از اعضای هیات داوران رسمیت می یابد.
- ۵.۱۱. تغییر ساعت، روز و مکان جلسه دفاع فقط یک بار و در صورت موافقت اداره آموزش دانشکده و پس از هماهنگی با اساتید مربوطه امکان پذیر می باشد.
- ۶.۱۱. دانشجوی برای جلسه دفاع باید نسخه الکترونیکی یا نسخه چاپی پروپوزال و پایان نامه خود را به همراه داشته باشد و از شیوه های مناسب (مانند پاورپوینت و...) برای ارائه استفاده کند.
- ۷.۱۱. دانشجوی باید در مورد آماده بودن محل دفاع، نور و پروژکتور، کامپیوتر و سایر موارد لازم به منظور برگزاری مناسب جلسه دفاع اطمینان حاصل نماید.
- ۸.۱۱. در جلسه دفاع دانشجوی مسئول پاسخگویی به سوالات داوران است.
- ۹.۱۱. قبل از ارسال مقاله در مجلات معتبر، فرم ارزیابی مجله را از وبسایت یا دفتر آموزش / پژوهش دانشکده اخذ و نسبت به دریافت تاییدیه مجله از مسئول علم سنجی / معاونت پژوهشی دانشکده اقدام نموده و فرم مربوطه را به دفتر آموزش دانشکده جهت لحاظ نمودن نمره مقاله تحویل دهید.

۱۲) مراحل بعد از دفاع:

- ۱.۱۲. در صورتی که پایان نامه دانشجوی نیاز به اصلاحات داشته باشد باید نسبت به رفع آن اقدام و سپس تاییدیه اعمال اصلاحات را از هیات داوران (اساتید داور، راهنما و مشاور) اخذ نماید.
- ۲.۱۲. دانشجوی باید نسخه های چاپی پایان نامه (به صورت دورو) را مطابق با استانداردهای کتابخانه مرکزی که در وبسایت دانشگاه به آدرس LIB.IUMS.AC.IR موجود است، پس از تایید نهایی استاد راهنما و همراه با CD تهیه و تحویل دانشکده بدهد.
- ۳.۱۲. لازم است فایل نهایی پایان نامه در سایت پژوهشیار دانشگاه بارگذاری شود.

۱۳) مهلت دفاع از پایان نامه:

- ۱.۱۳. اگر پایان نامه دانشجوی در نیمسال اول آماده دفاع باشد تا ۳۰ بهمن ماه، و در نیمسال دوم تا ۳۱ شهریور ماه باید دفاع نماید.
- ۲.۱۳. دانشجویانی که مهلت ۴/۵ سال خود را جهت تحصیل به اتمام رسانده اند، در صورتی که نیاز به فرصت اضافه داشته باشند باید پس از اخذ فرم تمدید سنوات از اداره آموزش دانشکده و تکمیل آن، دلایل منطقی خود در زمینه نیاز به فرصت تحصیلی اضافی

را به استاد راهنما ارائه نمایند. چنانچه دلایل ارائه شده دانشجو مورد تایید اساتید گروه آموزشی مربوطه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده قرار گیرد وی می‌تواند در موعد مقرر نسبت به انتخاب واحد پایان‌نامه اقدام نماید.

۳.۱۳. چنانچه دلایل ارائه شده دانشجو در مورد تمدید فرصت تحصیلی اضافی، مورد تایید استاد راهنما و گروه آموزشی مربوطه قرار نگیرد، با تمدید سنوات وی مخالفت، و از ادامه تحصیل دانشجو ممانعت به عمل خواهد آمد.

۴.۱۳. چنانچه دانشجو علیرغم بهره‌مندی از فرصت‌های اعطائی شورای آموزشی، موفق به اتمام دوره نشود و فرصت تحصیلی اضافی برای دفاع مورد نیاز باشد باید علاوه بر طی مراحل فوق (اخذ تایید گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده)، رای موافق کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه اخذ و پرداخت جریمه نیز الزامی خواهد بود.

۱۴) ارزشیابی و نمره‌دهی مقاله پایان‌نامه:

نوع مقاله	نمره به ازای هر مقاله	نمره تخصیص یافته به پایان‌نامه
* چاپ یا گواهی پذیرش (Acceptance) دو مقاله در مجلات نمایه شده در ISI و Pubmed (الزامی جهت صدور مجوز پیش‌دفاع)	بین ۱ تا ۲ نمره براساس ضریب تاثیر مقاله	۱۸-۲۰
** چاپ یا گواهی پذیرش (Acceptance) یک مقاله اضافی تشویقی در مجلات نمایه شده در ISI, Pubmed, Scopus و ISC	حداکثر یک نمره	۱۹-۲۰

* حداقل یکی از مقالات فوق می‌بایست مستخرج از پایان‌نامه دانشجو باشد. مقاله دوم که لزوماً منتج از پایان‌نامه نیست، باید در حوزه تخصصی دانشجو باشد. شورای تحصیلات تکمیلی هر دانشکده باید سایر شرایط مربوط به مقاله دوم (اعم از جایگاه دانشجو در مقاله و یا تعداد دانشجویانی که از یک مقاله می‌توانند استفاده کنند) را تعیین کرده و به اطلاع دانشجویان مربوطه برساند.

** علاوه بر دو مقاله الزامی برای دفاع، در صورت ارائه یک مقاله اضافه مرتبط با رشته در نشریات نمایه شده در ISI, Pubmed, Scopus و ISC که در طول دوره تحصیل چاپ یا پذیرش شده باشد، حداکثر یک نمره تشویقی مطابق با معیارهای شورای تحصیلات تکمیلی/ شورای پژوهش دانشکده به نمره پایان‌نامه وی اضافه خواهد شد.

۱.۱۴. لازم است دانشجو در کلیه مقالات فوق، آدرس دانشگاه، دانشکده، و گروه آموزشی مربوطه را به عنوان اولین آدرس خود در مقاله ذکر نموده باشد. در مقاله منتج از پایان‌نامه، باید بر اساس مصوبات شورای تحصیلات تکمیلی/ پژوهشی دانشکده، دانشجو به عنوان نویسنده اول یا مسئول باشد.

۲.۱۴. اختصاص نمره تشویقی به نمره پایان‌نامه دانشجو براساس ثبت اختراع، پتنت، و موارد مشابه منوط به نظر و تصمیم‌گیری کمیته مالکیت فکری دانشگاه خواهد بود.

۳.۱۴. نمره پایان‌نامه در کارنامه دانشجو ثبت می‌گردد، ولی در میانگین کل محاسبه نمی‌شود و سطح‌بندی آن به شرح ذیل است:

نمره	درجه
۱۹-۲۰	عالی
۱۸-۱۸.۹۹	بسیار خوب
۱۶.۵-۱۷.۹۹	خوب
۱۵-۱۶.۴۹	قابل قبول
کمتر از ۱۵	غیر قابل قبول

۱۵) جنبه‌های اخلاق در پژوهش:

اخلاق پژوهشی مجموعه‌ای از آداب و اصول اخلاقی است که قرار است توسط تمام اعضاء یک جامعه در فرایند استفاده، تولید و نشر دانش رعایت شود. این آداب یا در قالب منشورهای حرفه‌ای مکتوب و مدون شده‌اند، یا همچون "اصولی نانوشته" مورد توافق متخصصان رشته‌های مختلف قرار گرفته‌اند.

اخلاق پژوهشی ضامن سلامت و استواری فرایند تولید دانش، اشتراک و نشر آن است. در سایه این اخلاق پژوهشگران به یکدیگر اعتماد دارند و جامعه نیز به اصالت، صحت و درستی یافته‌های پژوهشی اطمینان می‌کند. این اعتماد دوجانبه سرمایه‌ای عظیم است که پایه‌های پیشرفت و پویایی هر جامعه بر آن استوار می‌شود.

برای رعایت اخلاق پژوهشی باید عوامل دخیل در فرایند تولید علم و بهره‌برداران از نتایج آن را شناخت. در یک تقسیم‌بندی کلی هفت گروه اصلی در این فرایند مشارکت دارند یا از آثار آن بهره‌مند می‌شوند. این گروه‌ها عبارتند از:

- سیستم یا جامعه موردمطالعه
- پدیدآورندگان آثار مورد استناد
- پژوهشگران همکار
- رسانه‌های متولی نشر علمی
- خوانندگان آثار علمی
- سازمان‌های حامی پژوهش و پژوهشگر
- پژوهشگران آینده

موارد مهم رفتارهای نادرست:

- جعل: ثبت / گزارش داده یا یافته‌ای ساختگی
- تحریف: دگرگون‌سازی ابزارها، مواد، پروتکل‌ها، داده‌ها و یافته‌ها
- سرقت: دست‌یابی به ایده‌ها، فرایندها، یافته‌ها و نوشته‌های دیگران بدون ارجاع صحیح و صریح
- نشر همپوشان: ارائه و نشر مطالب با ماهیت یکسان تحت عناوین متمایز
- تضییع حقوق: پرولتاریای علمی، برخورد ناشایست با عوامل و عناصر مرتبط با پژوهش و محیط زیست

پیشنهاد می‌گردد دانشجویان قبل از دفاع از پروپوزال خود نسبت به شرکت در کارگاه اخلاق در پژوهش اقدام نموده و در صورت لزوم گواهی مبنی بر شرکت در کارگاه مزبور را به گروه ارائه نمایند.

- شروع و انجام پایان‌نامه و طرح‌های پژوهشی در دانشگاه منوط به اخذ مجوز کمیته اخلاق پژوهشی است.

بایدها در اخلاق پژوهشی

بایدها	توضیح
داشتن تخصص در موضوع پژوهش	پژوهشگر باید دانش کافی و مرتبط با موضوع پژوهش داشته باشد و توان علمی خود را در انجام آن به کار ببندد.
اصالت موضوع	پژوهشگر باید قانع باشد که موضوع پژوهش او از نظر جامعه علمی مربوط، دارای ارزش و اصالت است.
اهتمام مداوم در مهارت آموزی	پژوهشگر باید در موضوع پژوهش همواره دارای اطلاعات به روز باشد.
صداقت	پژوهشگر باید یافته‌های پژوهشی خود را به طور دقیق، مکتوب و با بیان جزئیات ضروری در اختیار جامعه علمی قرار دهد.
بیطرفی	پژوهشگر باید تحلیل و گزارش‌های پژوهشی خود را بی‌طرفانه و بدون دخالت دادن تمایلات مغرضانه، عوامل نژادی، قومی و جنسیتی یا انتظارات موسسه سفارش‌دهنده ارائه دهد.
انتقاد پذیری	پژوهشگر موظف است از خودمحموری بپرهیزد و ضمن ارج نهادن به نقدها از خودبزرگ‌بینی و نابردباری دوری کند.
امانتداری	پژوهشگر موظف است از تمامی منابع و ابزارهایی که در اختیار دارد به نحو احسن نگهداری نماید و همچنین حق مالکیت دیگران در برخورداری از اطلاعات بدست آمده را رعایت کند.
رعایت منافع ذینفعان	پژوهشگر موظف است حقوق همه گروه‌های مرتبط با پژوهش را به درستی بشناسد و این حقوق را رعایت نماید.
حفظ حریم خصوصی افراد	پژوهشگر باید به حریم خصوصی افراد احترام بگذارد و از استفاده از اطلاعات خصوصی مشارکت‌کنندگان بدون رضایت آنها یا کسب رضایت اجباری خودداری نماید.
سلامت، ایمنی و حفظ محیط زیست	پژوهشگر موظف است احتیاط‌های لازم برای جلوگیری از تمامی آسیب‌های احتمالی در پژوهش را در نظر بگیرد.
حفاظت از اشیاء، اسناد، مدارک قدیمی	پژوهشگر موظف است به هنگام پژوهش بر روی مطالعه اسناد و مدارک قدیمی، از ضوابط و استانداردهای موجود آگاه بوده و در جریان پژوهش صدمه‌ای به آنها وارد ننماید.
استفاده بهینه از منابع موجود	پژوهشگر موظف است در انجام مراحل پژوهش از منابع موجود به نحو صحیح، موثر و بهینه و به دور از اسراف استفاده نماید.
ارجاع و استناد	پژوهشگر موظف است در صورت استفاده مستقیم و یا غیرمستقیم از آثار دیگران به منابع مورد استفاده استناد نماید.
انجام به موقع تعهدات	پژوهشگر موظف است به تعهدات خود در انجام به موقع مورد توافق پایبند باشد.
مسئولیت‌پذیری	تمامی نویسندگان باید مسئولیت صحت محتوای پژوهش و توافق در مورد ثبت ترتیب اسامی نویسندگان و امتیازهای مادی و معنوی آن را بپذیرند.

نبایدها در اخلاق پژوهشی

توضیح	نبایدها
سرقت علمی، شامل اقتباس نزدیک افکار و الفاظ نویسنده دیگر یا انتساب ایده‌ها یا نتایج دیگران به خود، بدون ارجاع مستندات	سرقت علمی
منظور از پرولتاریای علمی این است که پژوهشگر افرادی را برای پژوهش به کار گیرد، سپس بعد از تحویل کار با دخل و تصرف اندکی در پژوهش صورت گرفته، آن را به نام خود منتشر کند.	پرولتاریای علمی (بهره‌کشی علمی)
جعل داده‌ها عبارتست از گزارش مطالب غیرواقعی و ارائه داده‌ها یا نتایج ساختگی	جعل داده‌ها
منظور از تحریف داده‌ها این است که مواد پژوهش یا فرایند جمع‌آوری داده‌ها به گونه‌ای دستکاری شود یا داده‌ای حذف یا تغییر کند که نتیجه پژوهش در راستای اهداف خاص تحقق یابد.	تحریف داده‌ها
استفاده از حمایت مالی برای انجام یک پژوهش توسط چند موسسه به‌طور هم‌زمان مجاز نیست، مگر اینکه با اطلاع و توافق همه موسسات طرف قرارداد باشد.	حمایت مالی موازی چند موسسه
ارسال هم‌زمان یک مقاله، جهت بررسی و چاپ در دو یا چند مجله مجاز نیست.	ارائه موازی نتایج
ارسال مجدد یک مقاله چاپ شده به یک مجله دیگر جهت بررسی و چاپ غیرمجاز است.	ارسال مجدد نتایج چاپ شده
پژوهشگر مجاز نیست نتایج مقاله پیشین خود را با اندکی تغییر در متن در مقاله‌ای با عنوان جدید به چاپ برساند.	انتشار نتایج هم‌پوشان
هرگونه پرداخت و اعمال نفوذ جهت تغییر نتیجه داوری نتایج پژوهشی غیرمجاز است.	پرداخت به منظور نفوذ در داوری‌های مرتبط با پروژه‌ها